

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/134/2025
Identifikačné číslo spisu: 7121211542
Dátum vydania rozhodnutia: 28.05.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7121211542.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej v spore žalobkyne Barborka hypericum, n.o., Rožňava, Slnecná 1662/16, IČO: 52 135 322, zastúpenej advokátskou kanceláriou STEINER & ASSOCIATES s.r.o., Košice, Timonova 3457/4B, IČO: 36 864 081, proti žalovanému Košickému samosprávnemu kraju, Košice, Námestie Maratónu mieru č. 68/1, IČO: 35 541 016, zastúpeného advokátskou kanceláriou doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD. & Associates, s.r.o., Košice, Hlavná 25, IČO: 52 651 258, o zaplatenie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 35C/3/2022, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. mája 2025 sp. zn. 8Co/102/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi priznáva náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 35C/3/2022 - 320 zo dňa 11. marca 2024 výrokom I. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni doplatok finančného príspevku na prevádzku na rok 2021 na žalobkyňou prevádzkovaný domov sociálnych služieb v sume 21.319,44 eur a na žalobkyňou prevádzkované zariadenie podporovaného bývania v sume 40.225,16 eur, to všetko do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Výrokom III. priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 10,42 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.1. Véc právne posúdil podľa § 4 ods. 1, § 10 ods. 1, 2 zák. č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zák. o samosprávnych krajoch), § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, 2, 3 zák. č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov, § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, 2, 3, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, 4, § 12 ods. 1, § 71 ods. 3, § 72 ods. 3, 4, 5, § 75 ods. 3, 14, § 77 ods. 1, 2, 3 v znení do 31. 12. 2021, ods. 3 v znení od 1. 1. 2022, § 77 ods. 4, 5 v znení do 31. 12. 2021, ods. 5 v znení od 1. 1. 2022, ods. 6, 7, 8, 9, 10, 11, § 88 písm. h) zák. č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, § 51 Občianskeho zákonníka (OZ), §

137 písm. c), d), § 150 ods. 1, 2, § 151 ods. 1, 2, § 153 ods. 1, 2, § 232 ods. 3, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2, § 263 ods. 1 CSP a rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom konania je nárok žalobkyne ako neverejnej poskytovateľky sociálnych služieb, ktorá neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, na doplatenie finančného príspevku zo strany žalovaného na prevádzku žalobkyňou poskytovanej sociálnej služby - domov sociálnych služieb a zariadenie podporovaného bývania, ktorého poskytovanie patrí do tzv. originálneho výkonu samosprávy samosprávneho kraja. Konštatoval, že považoval za nesporné, že žalobkyňa je neziskovou organizáciou zriadenou v súlade so zákonom č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, teda nemôže pri svojej činnosti vo verejnom záujme pri poskytovaní sociálnych služieb vytvárať zisk. Prípadný zisk musí byť rozdelený v každom účtovnom období a nemôže tento zisk ponechať na financovanie ďalšieho obdobia. Je nesporné, že žalobkyňa ako nezisková organizácia je tak odkázaná na financovanie od samotných poskytovateľov sociálnych služieb a od príspevkov, ktoré jej poskytuje žalovaný na základe písomnej zmluvy uzatvorenej podľa ust. § 51 OZ, ktorá sa uzatvára každoročne na obdobie príslušného rozpočtového roka. Uviedol, že z predložených zmlúv o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby a ich dodatkov jednoznačne vyplýva, že pri zachovaní doterajšieho počtu prijímateľov sociálnych služieb, a to pre 6 osôb v domove sociálnych služieb a pre 15 osôb v zariadení podporovaného bývania, žalovaný poskytol na obdobie od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 žalobkyni príspevok na financovanie sociálnych služieb pre porovnanie s predchádzajúcimi rokmi v podstatne nižšom rozsahu. Na rok 2019 žalovaný žalobkyni poskytol finančný príspevok 84.068,24 eur, v roku 2020 to bol príspevok 74.357,40 eur, pričom Zmluvou o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby zo dňa 21. 12. 2020 č. 7377/2020/OSV-44965 a Dodatku č. 1 k zmluve č. 7377/2020/OSV-44965 o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby zo dňa 15. 4. 2021 na obdobie od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni ako neverejnej poskytovateľke sociálnych služieb príspevok na prevádzku poskytovaných sociálnych služieb len v sume 49.938,12 eur. Za sporné považoval, či výška finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby na obdobie od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021, určená zmluvou a jej dodatkom, zodpovedá výške príspevku, ktorý určuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

1.2. Mal za to, že zák. č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách neumožňuje žalovanému svojvoľne do výšky priemerných bežných výdavkov započítavať iba zamestnancov na minimálny personálny normatív - personálny normatív bol zákonodarcom zavedený pre zabezpečenie minimálnej kvality sociálnej služby, nie na účely výpočtu finančného príspevku na prevádzku, t. j. na tieto účely minimálny personálny normatív nemožno použiť. To, že žalovaný postupuje vyššie opísaným spôsobom, t. j. vypočítaval priemerné bežné výdavky za rozhodné obdobie od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 iba z minimálneho personálneho normatívu považoval za nespornú skutočnosť medzi sporovými stranami. Daná skutočnosť jednoznačne vyplýva z Usmernenia žalovaného č. 8/2015, jeho Dodatku č. 1 zo dňa 22. 2. 2021 a zo samotného vyjadrenia žalovaného k žalobe. V danom prípade skutočnosť, že tento postup žalovaného nemá oporu v zákone č. 448/2008 Z. z., konkrétne v ust. § 77 ods. 3, deklarovalo vo svojom stanovisku aj Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zo dňa 2. 2. 2021, ktoré uviedlo, že na účely určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby na príslušný rozpočtový rok je potrebné do bežných výdavkov na porovnateľnú sociálnu službu poskytovanú v pôsobnosti vyššieho územného celku za predchádzajúci rozpočtový rok, v nákladovej položke „mzdy a odvody“ zahrnúť mzdové prostriedky a odvody (kategória 610 a 620 rozpočtovej klasifikácie výdavkov) vyplatené zamestnancom zariadení sociálnych služieb (porovnateľného druhu sociálnej služby, formy sociálnej služby a kapacity zariadenia) s plným fondom pracovného času a vyplatené zamestnancom zariadení sociálnych služieb (porovnateľného druhu sociálnej služby, formy sociálnej služby a kapacity zariadenia), ktorí pracujú na skrátený úväzok. To znamená, že na účely určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby na príslušný rozpočtový rok je potrebné vychádzať z reálne vyplatených miezd a odvodov všetkým zamestnancom zariadenia sociálnych služieb (porovnateľného druhu sociálnej služby, formy sociálnej služby a kapacity zariadenia) v pôsobnosti vyššieho územného celku za predchádzajúci rozpočtový rok.

1.3. Súd prvej inštancie uzavrel, že postup žalovaného pri výpočte finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby bol v rozpore so zákonom o sociálnych službách, a teda žalovaný určil výšku finančného príspevku v nesprávnej výške. Vzhľadom na finančnú odkázanosť žalobkyne na

poskytnutie príspevku od žalovaného sa súd prvej inštancie nestotožnil ani s námietkou žalovaného, že ak žalobkyňa nesúhlasila s výškou poskytnutého príspevku, uzavrela zmluvu v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, mala právo od zmluvy odstúpiť, tak ako to predpokladá ust. § 49 OZ. Uviedol, že žalobkyňa v konaní predložila súdu výpočet výšky príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby na rok 2021, kedy mala obdržať od žalovaného finančný príspevok v sume 111.482,72 eur (príspevok na prevádzkovaný domov sociálnych služieb vo výške 36.628,44 eur a na prevádzkované zariadenie podporovaného bývania v sume 74.854,28 eur). Konštatoval, že žalovaný v konaní nerozporoval žiadnym relevantným spôsobom výpočet príspevku a nenavrhol vykonať akékoľvek dokazovanie v tomto smere. Potvrdil, že žalobkyni poskytol na rok 2021 na domov sociálnych služieb sumu 15.309 eur a na zariadenie podporovaného bývania sumu 34.629,12 eur, a z tohto dôvodu namietal, že žaloba je nedôvodná prinajmenšom v časti, v ktorej poskytol žalobkyni plnenia zo zmluvy o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovaných asociálnych služieb. Súd prvej inštancie tak vychádzal z výpočtu finančného príspevku, ktorý predložila žalobkyňa a podložila listinnými dôkazmi a zaviazal žalovaného k povinnosti doplatiť žalobkyni finančný príspevok na prevádzku na rok 2021 na žalobkyňou prevádzkovaný domov sociálnych služieb v sume 21.319,44 (t. j. rozdiel medzi žalobkyňou tvrdenou správnu výškou príspevku v sume 36.628,44 eur a sumou reálne žalovaným poskytnutou v sume 15.309 eur) a na žalobkyňou prevádzkované zariadenie podporovaného bývania v sume 40.225,16 eur (t. j. rozdiel medzi žalobkyňou tvrdenou správnu výškou príspevku v sume 74.854,28 eur a sumou reálne žalovaným poskytnutou v sume 34.629,12 eur), a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

1.4. O trovách konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 CSP. Žalobkyňa mala úspech len čiastočný, a to v časti zaplataenia istiny 61.544,60 eur a neúspech v časti zaplataenia istiny 49.938,12 eur, čo predstavuje v percentuálnom vyjadrení úspešnosť žalobkyne v rozsahu 55,21 % a jeho neúspech v rozsahu 44,79 %. Žalobkyni, ktorá bola v spore čiastočne úspešná tak vznikol v tomto konaní nárok na náhradu trov konania v rozsahu 10,42 %, predstavujúci pomer medzi jej úspechom a neúspechom v spore. Na záver uviedol, že vzhľadom na dodržanie formálneho postupu pri vyplácaní priznaného peňažného nároku zo strany žalovaného, uložil v súlade s ust. 232 ods. 3 CSP žalovanému lehotu na plnenie 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti meritórneho rozhodnutia.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. mája 2025 sp. zn. 8Co/102/2024 rozhodol tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. (prvý výrok) a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. (druhý výrok)

2.1. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie správne právne posúdil, že právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb upravuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov s tým, že financovanie sociálnych služieb (vrátane platieb za poskytovanie sociálnych služieb a zmluvných vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb) je upravené v štvrtej časti zákona (§ 71 až 78e). V § 71 sú upravené zdroje financovania sociálnych služieb a v § 72 práva a povinnosti, či už poskytovateľov sociálnej služby, alebo prijímateľov sociálnej služby súvisiace s platením úhrady za sociálnu službu. Spôsoby vzniku právneho vzťahu medzi poskytovateľom sociálnej služby a prijímateľom takejto služby sú upravené v § 74, z ktorého je zrejmé, že takýto právny vzťah (teda aj práva a povinnosti, či už poskytovateľa, alebo prijímateľa sociálnej služby) vzniká na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, kde zákon jednoznačne vymedzuje jednak práva a povinnosti poskytovateľa sociálnej služby a fyzickej osoby, ktorá má záujem o poskytovanie sociálnej služby v súvislosti s uzatvorenou zmluvou, ale aj zakladá kontraktnú povinnosť (povinnosť uzatvoriť písomnú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby) poskytovateľovi sociálnej služby za podmienok uvedených v ods. 2 tohto ustanovenia. Finančná podpora neverejného poskytovateľa sociálnej služby poskytujúceho sociálnu službu vo verejnom záujme je upravená v § 75 a nasl. Podmienky nároku i spôsob určenia výšky finančnej podpory neverejných poskytovateľov sociálnych služieb zo strany vyšších územných celkov poskytnutím finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sú upravené v § 75 až § 78 cit. zákona, pričom zákon priamo v ust. § 81 písm. h) bod 1. a písm. l) upravuje pôsobnosť vyššieho územného celku tak, že vyšší územný celok uzatvára zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby a poskytuje mu podľa ust. § 75 ods. 3 a ods. 4 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby.

2.2. V súlade s vyššie uvedeným, podľa § 51 OZ je predmetný zmluvný vzťah medzi žalobkyňou ako neverejným poskytovateľom sociálnych služieb, ktorý poskytovaním sociálnych služieb nedosahuje zisk, a žalovaným, do pôsobnosti ktorého patrí poskytovanie finančného príspevku na prevádzku poskytovaných sociálnych služieb, uzatváraný podľa ust. § 81 písm. h) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a zároveň podľa § 51 OZ ako nepomenovaná zmluva. To, že medzi stranami sporu ide o súkromnoprávny zmluvný vzťah, vyplýva aj z § 75 ods. 14 zák. č. 488/2008 Z. z., ktorý určuje, že finančný príspevok na prevádzku sociálnych služieb sa poskytuje na základe súkromnoprávnej zmluvy uzatvorenej podľa § 51 OZ, pričom výška samotného príspevku sa vypočítava podľa § 76 a § 77 zákona o sociálnych službách. Z uvedeného je zrejmé a pre tento spor rozhodujúce, že aj keď ide o súkromnoprávny vzťah, výška samotného príspevku nie je ponechaná na dohodu strán zmluvy, ale sa určí podľa § 76 a § 77 zák. č. 488/2008 Z. z. o sociálnych službách. Zákon o sociálnych službách v prílohe č. 1 určil tzv. „personálny normatív“, ktorý na účely vzniku a trvania oprávnenia poskytovať sociálnu službu zabezpečuje minimálnu požiadavku na početnosť personálneho zabezpečenia poskytovanej sociálnej služby v rámci plnenia personálnych požiadaviek na jej poskytovanie. Preto príloha č. 1 ako „personálny normatív“ nemá žiaden význam v súvislosti s výpočtom finančného príspevku. Uvedené má svoju logiku aj v nadväznosti na § 5 zák. č. 448/2008 Z. z., podľa ktorého práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú rovnako každému v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou osobitným predpisom. Neverejný poskytovateľ sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, pôsobiaci v zriaďovateľskej pôsobnosti košického samosprávneho kraja a súčasne aj prijímatelia sociálnych služieb umiestnení v jeho zariadení, by boli metodickým postupom žalovaného diskriminovaní oproti neverejným poskytovateľom sociálnej služby, ktorý neposkytujú sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, pôsobiacich v zriaďovateľskej pôsobnosti zvyšných samosprávnych krajov na Slovensku a súčasne aj prijímateľom sociálnych služieb umiestnených v ich zariadeniach, keďže zvyšné samosprávne kraje pri určení finančného príspevku postupujú zhodne, keď pri výpočte bežných výdavkov na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb započítavajú výšku miezd a odvodov všetkých zamestnancov pracujúcich v zariadení sociálnych služieb, nie ako žalovaný, ktorý vydal dňa 22. 2. 2021 Dodatok č. 1 k Usmerneniu č. 8/2015, ktorým v jeho II. časti upravil charakteristiku bežných výdavkov tým spôsobom, že za bežné výdavky na poskytovanie sociálnej služby v štandardnom rozsahu určenom zákonom sa nepovažujú výdavky na počet zamestnancov presahujúcich 10 % zákonom č. 448/2008 Z. z. (príloha č. 1 tohto zákona) stanovený minimálny normatív počtu zamestnancov podľa druhu a formy sociálnej služby (napr. mzdy, platy, poistné,...), čím výrazným spôsobom negatívne ovplyvnil kritériá pre určenie finančnej podpory pre neverejného poskytovateľa sociálnej služby poskytujúceho sociálnu službu vo verejnom záujme.

2.3. Odvolací súd zároveň poukázal aj na to, že samotná Zmluva o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby uzatvorená stranami sporu dňa 21. 12. 2020, ako aj jej Dodatok č. 1 zo dňa 15. 4. 2021 nie je uzatvorená len podľa § 51 OZ, ale aj podľa zákona č. 448/2008 Z. z. Číže zmluvná voľnosť súkromnoprávných vzťahov podľa OZ je obmedzená zákonnou úpravou uvedenou v zákone č. 448/2008 Z. z. Nakoniec, aj § 51 OZ má svoje obmedzenie v tom, že pre každú zmluvu platí, že uzavretá zmluva nesmie odporovať nie len obsahu, ale ani účelu zákona. V § 75 ods. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. má vyšší územný celok uloženú povinnosť poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk. Spôsob určenia výšky finančného príspevku upravuje § 77 cit. zákona. V tomto prípade žalovaný neurčil správnu výšku finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, ktorý poskytol žalobkyňi na obdobie od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021, keďže na jeho výpočet použil nesprávnu metodiku odporujúcu tak obsahu (§ 77), ako aj účelu zákona č. 448/2008 Z. z. zhrnutého predovšetkým v jeho prvej časti. Odvolací súd dodal, že samotné nepriznanie správnej výšky finančného príspevku (menej ako v zákonnej výške) nespôsobuje neplatnosť uzatvorenej zmluvy a jej dodatku. V zmluvne dohodnutej časti výšky finančného príspevku sú zmluva a jej dodatok platné. Nebol teda daný dôvod ani na určenie neplatnosti zmluvy, ani na odstúpenie od zmluvy. Žalobkyňa má však podľa zákona č. 448/2008 Z. z. nárok aj na zvyšnú časť príspevku priznanú súdom prvej inštancie, ktorej výšku žalovaný v podanom odvolaní nerozporoval.

2.4. V súlade s ustanoveniami ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešnej žalobkyňi nárok na 100 % - nú náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňoval § 420 písm. a) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Namietal, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 420 písm. a) CSP), pretože žalobca sa podanou žalobou domáha tzv. nápravy protiprávneho postupu žalovaného pri poskytnutí nesprávnej výšky finančného príspevku na prevádzku sociálnej služby žalobcu v roku 2021. Mal za to, že odvolací súd nesprávne subsumoval prejednávany právny vzťah pod civilnoprávnu vec v zmysle § 3 CSP, hoci samotný predmet sporu sa týka výlučne výšky verejnoprávne regulovaného príspevku na prevádzku podľa § 75 a § 77 zákona o sociálnych službách. Žalovaný zdôraznil, že hoci bol právny základ vyplatenia príspevku následne formalizovaný v podobe zmluvy podľa § 51 Občianskeho zákonníka, táto zmluva nevzniká na základe slobodnej vôle strán, ale ako plnenie povinnosti vyplývajúcej zo zákona (§ 75 ods. 14 zákona o sociálnych službách). Z uvedeného vyplýva, že výpočet príspevku vykonaný žalovaným nepredstavuje právny úkon v súkromnoprávnom zmysle, ale administratívne výpočtové opatrenie s priamym dopadom na rozsah zákonného nároku žalobcu. Odvolací súd nesprávne právne posúdil vec tým, že síce pripustil, že predmetný spor má aj verejnoprávny prvok, avšak nepriznal rozhodujúci význam administratívneho postupu žalovaného pri výpočte finančného príspevku, ktorý predstavuje výkon verejnej moci. Určenie výšky finančného príspevku má verejnoprávnu povahu a nepredstavuje súkromnoprávny vzťah v zmysle § 3 CSP. Rozhodovanie o jeho zákonnosti preto nepatrí do právomoci všeobecných súdov v civilnom konaní, ale je výlučne v právomoci súdov v správnom súdnictve. Vzťah ohľadom určenia výšky finančného príspevku nie je súkromnoprávny, jedná sa o vzťah verejný, o ktorom nerozhoduje súd v civilnom konaní, pretože toto rozhodovanie nepatrí do právomoci súdu v civilnom konaní podľa § 3 CSP. Uzatvorená zmluva spolu s jej dodatkom medzi žalobcom a žalovaným predstavuje len následnú formalizáciu už predtým verejnoprávne určeného príspevku na prevádzku. Podanou žalobou sa však žalobca fakticky domáhal preskúmania výšky tohto verejnoprávneho príspevku v rámci civilného súdnictva, hoci podľa § 3 CSP na takéto konanie nebola daná právomoc všeobecných súdov. Ak žalobca namietal zákonnosť určenia výšky verejnoprávneho príspevku, mal sa domáhať ochrany svojho práva podaním žaloby na správny súd. Zo samotných tvrdení žalobcu vyplýva, že žalovaný mu listom zo dňa 16. 07. 2021 oznámil, že výšku príspevku a spôsob jeho výpočtu považuje za správnu. Žalobca tak odo dňa doručenia uvedeného oznámenia disponoval možnosťou podať správnu žalobu na preskúmanie jeho zákonnosti, keďže podľa Najvyššieho správneho súdu „oznámenie“, je podľa jeho obsahu rozhodnutím správneho orgánu, od ktorého záviselo, či žalobcovi ako žiadateľovi bude príspevok poskytnutý po splnení zákonom ustanovených podmienok a podlieha súdnemu prieskumu napriek tomu, že nespĺňa zákonné náležitosti. Žalobcovi teda nič nebránilo obrátiť sa na správny súd, a to aj popri uzatvorení dodatku. Žalobca sa žalobou podanou na civilný súd, domáhal preskúmania výšky verejnoprávneho príspevku, čo patrí výlučne do právomoci správneho súdnictva.

3.2. Dovolateľ ďalej namietal, že úvahy a právna argumentácia odvolacieho súdu je vnútorne rozporná a právne neutržateľná. Ak by sa totiž predmetná vec mala považovať za súkromnoprávnu v zmysle § 3 CSP, o ktorej má rozhodovať civilný súd, potom by právnym dôvodom plnenia v posudzovanom prípade mala byť výlučne nepomenovaná zmluva uzatvorená medzi účastníkmi sporu podľa § 51 Občianskeho zákonníka. Táto zmluva, spolu s jej dodatkom, bola v konaní pred súdom prvej inštancie aj odvolacím súdom vyhodnotená ako platná, nebola zrušená a preto neexistuje žiadny iný právny titul, na základe ktorého by bolo možné priznať finančné plnenie nad rámec zmluvného dojednanja. Vzhľadom na absenciu právneho titulu pre plnenie nad rámec zmluvy však takýto nárok nemohol byť priznaný. Navyše, odvolací súd v bode 18. napadnutého rozsudku uviedol, že uzavretá zmluva nesmie odporovať nielen obsahu, ale ani účelu zákona, a poukázal na obchádzanie zákona zo strany žalovaného. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka pritom platí, že „neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom“. Ak teda odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný konal v rozpore s účelom zákona a tento zákon obchádzal, logicky vyvstáva otázka, prečo súd neurčil, že zmluva spolu s jej dodatkom je neplatná, ale namiesto toho zaviazal žalovaného na zaplatenie ďalšej sumy na žalobcom prevádzkovaný domov sociálnych služieb vo výške 21.319,44 eur a na žalobcom prevádzkované zariadenie podporovaného bývania vo výške 40.225,16 eur, nad rámec zmluvného dojednanja. Žalovaný taktiež poukázal na konštatovanie odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku, v ktorom odvolací súd jednoznačne speje k záveru, že zmluva o výške príspevku je len

nadväzujúcou dohodou, ktorá má síce súkromnoprávny charakter, no ktorej obsah spočívajúci v stanovení výšky tohto príspevku má jasný zákonný podklad podľa osobitného zákona o sociálnych službách. Z uvedeného konštatovania odvolacieho súdu vyplýva, že právomoc na prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci patrí do správneho súdnictva.

3.3. Na základe vyššie uvedeného, odvolací súd podľa názoru žalovaného nesprávne posúdil povahu daného sporu, nakoľko vzťah medzi žalobcom a žalovaným má verejnoprávnu povahu, prípadne aspoň zmiešanú verejnoprávnu a súkromnoprávnu povahu, pričom stále sa to týka oblasti verejnej správy. Taktiež v danom prípade došlo administratívnym postupom k vydaniu, resp. oznámeniu žalovaného zo dňa 16. 07. 2021, že výšku príspevku a spôsob jeho výpočtu považuje za správnu. V danom prípade, konanie žalovaného o žiadosti žalobcu na poskytnutie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 75 a nasl. zákona o sociálnych službách, je konaním orgánu štátnej správy o práve právnickej osoby v oblasti verejnej správy, pričom osobitný zákon o sociálnych službách neustanovuje pôsobnosť súdu v civilnom konaní. V danej veci bez ohľadu na to, že žalobný petit nezodpovedá žalobnému petitu, aký sa vyžaduje pre správnu žalobu je zrejmé, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zákona o sociálnych službách, preto daná vec nepatrí do všeobecného občianskoprávneho súdnictva, ale patrí do súdnictva správneho.

3.4. Žalovaný mal za to, že napadnutým rozsudkom došlo aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nakoľko uvedenou právomocou v obdobných veciach sa zaoberal aj kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR (ďalej len „kompetenčný senát“). Kompetenčný senát zriadený podľa § 8 CSP prejednal kompetenčný spor vedený pod sp. zn. 1SKomp/27/2022 z 06. 10. 2022 ako spor o právomoc, ktorý vznikol medzi správnym súdom a iným súdom podľa § 18 ods. 4 SSP a rozhodol, že na prejednanie veci je daná právomoc správneho súdu. Aplikujúc vyššie uvedené na napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, žalovaný poukázal na to, že aj v prípade napadnutého rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, keďže vo veci nároku, ktorý si žalobca uplatňuje žalobou, neprebiehala žiadne administratívne konanie a nepostupovalo sa podľa správneho poriadku. Odvolací súd uviedol, že nárok na poskytnutie príspevku prináležal žalobcovi priamo zo zákona a žalovaný nemal právomoc o ňom rozhodovať. Súčasne konštatoval, že v prípade, ak žalovaný neposkytne žalobcovi príspevok, na ktorý má zo zákona právny nárok, žalobca si ho musí uplatniť v civilnom konaní. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že príspevky, ktorých zaplata sa žalobca domáhal, sú obligatórne, právne nárokovateľné plnenia, o ktorých žalovaný nemá právomoc rozhodovať, ale ich má poskytovať priamo zo zákona. Odvolací súd sa od judikatúry bez akéhokoľvek vecného odôvodnenia odchyľil, čím porušil nielen požiadavku právnej istoty a predvídateľnosti rozhodovania, ale aj povinnosť zabezpečiť rovnaké rozhodovanie v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch. Tento odklon mal priamy vplyv na výsledok konania, keďže ak by bola rešpektovaná judikatúra kompetenčného senátu, musel by odvolací súd dospieť k záveru, že na prejednanie predmetnej veci je daná výlučne právomoc správneho súdnictva. Žalovaný mal za to, že zo strany odvolacieho súdu nebol rešpektovaný právny záver kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR pod sp. zn. 1SKomp/27/2022 z 06. 10. 2022, ako aj ďalších prejednávaných vecí kompetenčným senátom (1KO/32/2018, 1SKomp/2/2021, 1SKomp/3/2021, 1SKomp/6/2021), ako rozhodnutia zásadného významu, čím došlo k dôvodu prípustnosti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku.

3.5. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie súdu odvolacieho zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že rozhodnutia súdov považujú za vecne a právne správne, vzhľadom na ktorú skutočnosť navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie v zmysle ustanovenia § 448 zamietol, prípadne ako neprípustné odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. a) CSP

7. Dovolateľ namietal, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 420 písm. a) CSP). Argumentoval, že žalobca sa podanou žalobou domáha tzv. nápravy protiprávneho postupu žalovaného pri poskytnutí nesprávnej výšky finančného príspevku na prevádzku sociálnej služby žalobcu v roku 2021. Predmet sporu sa teda týka výlučne výšky verejnoprávne regulovaného príspevku na prevádzku podľa § 75 a § 77 zákona o sociálnych službách. Právny základ vyplatenia príspevku bol formalizovaný v podobe zmluvy podľa § 51 Občianskeho zákonníka, ale určenie výšky finančného príspevku má verejnoprávnu povahu a nepredstavuje súkromnoprávny vzťah v zmysle § 3 CSP.

8. Dovolací súd konštatuje, že otázku právomoci vyriešil kompetenčný senát vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1KO/8/2020 zo dňa 8. septembra 2020, v ktorom rozhodol, že spor medzi neverejným poskytovateľom sociálnej služby a obcou, ktorá rozhodla o odkázanosti seniorky na sociálnu službu v zariadení pre seniorov z dofinancovania sociálnej služby v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o sociálnych službách) je súkromnoprávny spor v zmysle § 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý prejednávajú a rozhodujú civilné sudy.

9. V súvislosti s namietaným dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/121/2024 zo dňa 17. februára 2026, v ktorom (predmetom konania bolo zaplatenie finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby medzi jej poskytovateľom a obcou), odkázal na rozhodnutie sp. zn. 1KO/8/2020 potvrdzujúce nedostatok právomoci správneho súdu rozhodovať o finančnom príspevku podľa zákona č. 448/2008 Zb. o sociálnych službách.

10. Dovolací súd konštatuje, že aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6Ssk/30/2025 zo dňa 27. augusta 2025 konštatoval, že: „Nedostatok právomoci správneho súdu vychádza tak, ako bolo uvedené vyššie aj z § 75 ods. 14 zákona č. 448/2008 Z. z., ktorý potvrdzuje nedostatok právomoci správneho súdu, keď finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa poskytuje na základe písomnej zmluvy, čo znamená, že obec (ale aj vyšší územný celok) nevydáva rozhodnutie, ktorého zákonnosť by na základe správnej žaloby bola preskúmaná správnym súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 08. septembra 2020, sp. zn. 1KO/8/2020).“

11. Vzhľadom na uvedené, možno uzavrieť, že pokiaľ dovolateľ namieta, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, namieta tak nedôvodne.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP

12. Základným predpokladom prípustnosti dovolania z dôvodu uvedeného v ustanovení § 421 ods. 1 CSP je, že práve od vyriešenia dovolaním namietanej otázky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatná.

13. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

14. Dovolateľ namietal, že odvolací súd nesprávne posúdil povahu daného sporu, nakoľko vzťah medzi

žalobcom a žalovaným má verejnoprávnu povahu, prípadne aspoň zmiešanú verejnoprávnu a súkromnoprávnu povahu, pričom stále sa to týka oblasti verejnej správy.

15. Pokiaľ dovolateľ namietal, že sa pri riešení právnej otázky odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že predmetná námietka dôvodná nie je, nakoľko právna otázka bola riešená vo vyššie citovanom rozhodnutí sp. zn. 1KO/8/2020, od ktorého sa však odvolací súd neodklonil, pričom rozhodnutia uvádzané dovolateľom (1SKomp/27/2022,1KO/32/2018 sa týkajú právnych vzťahov upravených v zmysle ustanovení zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

16. Vzhľadom na uvedené je možné konštatovať, že v judikátornej praxi dovolacieho súdu je táto otázka vyriešená konzistentne a po preštudovaní rozhodnutia napadnutého dovolaním dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu pri riešení nastolenej otázky.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia, o ktoré žalovaný opiera dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapĺňajú definičné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchýlil. Dovolací dôvod uplatňovaný podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto nie je daný, pretože neexistuje dovolateľom tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

18. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v danej veci nie je daný.

19. Dovolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dovolanie, smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je dôvodné, zamietol (§ 448 CSP).

20. Aplikujúc zásadu úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP) vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania v dovolacom konaní úspešnému žalobcovi voči v dovolacom konaní neúspešnému dovolateľovi. Z obsahu spisu vznik trov dovolacieho konania u žalobcu preukázaný je, preto dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.